

NURMIKIRJE 3

TERVEHDYS NURMENVILJELIJÄ!

Ensimmäinen rehusato on varmasti suurimmalla osalla jo tehtynä, ja ympäri Suomen on nyt saatu myös vesisateita. Sadoissa oli suurta paikkakohtaista vaihtelua, ja useilla tiloilla sato jäikin normaalia pienemmäksi. Laadultaan ensimmäinen sato oli tänä vuonna keskimääräistä. Laadun ja säilönnän merkitys korostuu tulevan kauden ruokinnassa entisestään. Hankkeen puitteissa tuotettu Säilörehun säilöntäopas on saanut hyvän vastaanoton ja voit ladata sen itsellesi <https://www.atriatuottajat.fi/hankkeet/nurminauta--tuottava-nautatilan-nurmi/sailorehun-sailontaopas/>. Olkaahan yhteyksissä, jos tulee jotain nurmenviljelyyn liittyviä kysymyksiä 😊

Hanketiimin puolesta,

Essi, Maiju ja Jaakko

**ATRIA
TUOTTAJAT**

OK
ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luke
LUONNONVARAKESKUS

NURMEN AJANKOHTAISKATSAUKSIA

Pohjois-Pohjanmaa

Pohjois-Pohjanmaalla pääasiallinen rehunteko ajoittui juhannuksen jälkeiselle viikolle. Alueella pitkään jatkunut kuivuus katkesi hieman ennen juhannusta saatuun maltilliseen sateeseen. Eloperäisillä mailla kosteus on riittänyt sateiden alkuun ja saavutetut nurmisadot ovat olleen keskinkertaisia. Paikoitellen kivennäismailla on kärsitty pahasta kuivuudesta ja sadot ovat jääneet hyvin heikoiksi. Kuiva ajanjakso heti rehunkorjuun jälkeen on aiheuttanut jälkikasvun hitaan käynnistymisen ja vaikka lähiaikoina sateita on saatu mukavasti, kasvustot eivät ole vielä täysin toipuneita menneestä kuivasta jaksosta ja korjuun aiheuttamasta stressistä. Viljojen kylvö ajoittui kylmän kevään johdosta enimmäkseen touko-/kesäkuun taitteeseen ja riippuen maalajista ja valituista muokkaustavoista ja niiden ajoituksista, viljat vaikuttavat parhaimmillaan keskinkertaisilta. Hyvin kuivaan maahan kylvetyt kasvustot ovat orastuneet hitaasti ja epätasaisesti. Nurmien perustaminen on ollut haastavaa ja kasvustoja olisi syytä tarkkailla huolellisesti ja harkita täydennyskylvön mahdollisuutta tilanteen niin vaatiessa.

Itä-Suomi

Pohjois-Savon alueella saaduissa sademäärissä ja sadoissa on huomattavaa paikkakuntaakohtaista vaihtelua. Alueen maan korkeusvaihtelut ja vesistöt näyttelevät vuodesta toiseen omaa rooliaan sateiden ohjautumisessa. Kokonaisuudessaan Pohjois-Savon alueelle on odotettavissa suhteellisen keskinkertainen nurmivuosi, eikä suurimmalla osalla aluetta ole akuuttia rehupulaa nähtävissä. Viljojen kylvö ajoittui pääsääntöisesti myöhäiseen ajankohtaan ja paikoitellen sadosta on tulossa todella heikko.

Pohjois-Karjalassa keväällä suurta ongelmaa aiheuttivat laajat hanhiparvet ja ne tuhosivat nurmikasvustoja vakavasti. Syysviljat, joita alueella viljellään hanhien takia muutenkin vähemmän, hävisivät myös parempiin suihin. Hanhien tilanne on aiheuttanut suurta päänsäryä myös laiduntaville tiloille, sillä kevään ensimmäinen syöttökierros katosi paikoin täysin hanhien suuhun ja kuivuuden takia jälkikasvu on lähtenyt nihkeästi liikkeelle. Hanhilta säästyneet alueet vaikuttavat satoisuuden puolesta keskinkertaisilta ja laadultaan kohtuullisilta.

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Pohjanmaalla rehunteko ajoittui juhannuksen molemmille puolille. Ennen juhannusta tehtyjen rehujen satotaso ei ollut huippuluokkaa. Kasvustot olivat tyypillisesti kärsineet vedenpuutteesta ja jääneet lyhyiksi. Juhannusta edeltävät sateet antoivat nurmelle viimeisen kasvupyrähdysen, minkä seurauksena juhannuksen jälkeen tehdyistä rehuista tuli hyvin massaa. Kasvuston ruokinnalliset arvot olivat kuitenkin ehtineet laskea tässä ajassa. Moni viljelijä onkin joutunut pohtimaan tarkasti, kuinka ajoittaa rehunteon, sillä toisaalta ei haluttaisi, että ruokinnalliset arvot laskisivat liikaa, mutta toisaalta rehujen pitäisi riittää seuraavan talven ylitse. Lannan levittäminen toiselle sadolle aloitettiin juhannuksen jälkeen.

Viljojen tilanne Etelä-Pohjanmaan alueella on osittain todella heikko ja hehtaarisadoista on menetetty jopa useampi tonni. Paikoin tilanne on todella toivoton, koska vettä ei ole satanut toukokuun jälkeen. Kesäkuun viimeisinä päivinä saatiin vettä, mutta se ei enää viljoja pystynyt pelastamaan. Pahimpia paikkoja ovat kuivat savikot, joissa kasvusto on todella lyhyttä ja harvaa. Osa viljoista on alkanut puskemaan jo tähtkää esiin, mikä onkin aiheuttanut ihmetystä vanhemmissa sukupolvissa, sillä vehnä ei ole vielä ikinä tullut tähkälle kesäkuussa.

Laidunkausi käynnistyi tosissaan vasta kesäkuun alkupuolella. Kuivuus on vaivannut pahoin erityisesti laidunnurmia, jonka seurauksena uudelleenkasvu on ollut heikkoa. Kuivuuden takia monen tilan laidunnussuunnitelmat ovat voineet mennä uusiksi ja joudutaan turvautumaan pellolle ruokkimiseen.

Viljakasvustot ovat paikoitellen todella lyhyitä ja harvoja.

Satoa tuli hyvin ja korjuuolosuhteet olivat todella kuivat.

ATRIA
TUOTTAJAT

ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

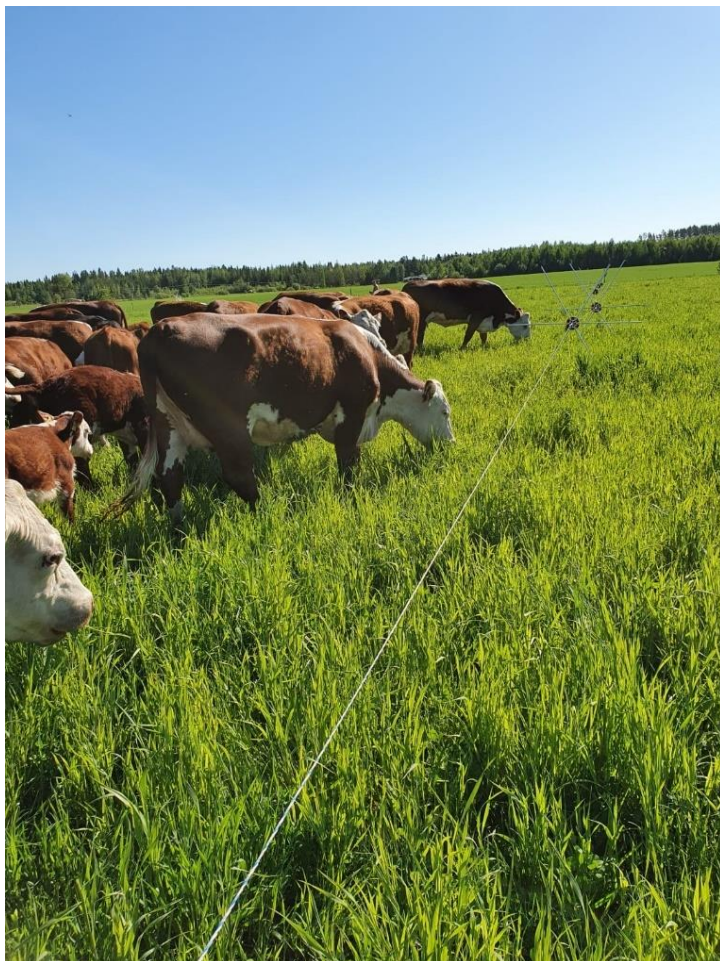
Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LUONNONVARAKESKUS

MITÄ KUULUU PILOTTITILOILLE?

Hilmola

Laihialla Juhana Hilmolan tilalla on luomuemolehmäkarja. Hilmolassa on neljä laidunnusryhmää, joita tänä kesänä laidunnetaan toisistaan hieman poikkevilla tyyleillä. Käytössä ovat isohkot lohkot, kiertävä lohkosyöttö sekä kaistalaidunnus laidunpyörien avulla. Hankkeen puitteissa pilotointia tehdään teholaidunnuksesta. Teholaidunnus lohkoksi valittiin keväällä erinomaisessa kasvussa oleva noin kuuden hehtaarin ala, joka ensimmäiselle syöttökierrokselle jaettiin jopa 16 syöttölohkoon.

Tilan isännän mukaan laidunpyörät ovat toimineet valtavan hyvin, ja niiden siirto on ollut helppoa. Kaistan kokoa on hieman muutettu eläinmäärän vaihdellessa, mutta pääsääntöisesti joka päivä kaistaa on vaihdettu niin, että noin 30 emon lauma saa uuden, noin 0,36 hehtaarin täystiheän nurmikaistan. Vanha kaista ”suljetaan” takana kulkevan laidunpyörän avulla. Näin nurmi pääsee jatkamaan kehitystään rauhassa, eivätkä eläimet syö uusia, hyvänmakuisia versoja ja siten tuhoa jälkisatoa.

Herrala

Vimpelissä Jouni ja Jenni Herralan vasikkakasvattamotilalla tehdään pilotointia juolavehnän vaikutuksesta nurmisadon laatuun. Tilan pelloista valittiin yksi lohko, josta kerättiin satokehikolla näytteitä. Jokaisesta näytteestä eroteltiin juolavehnät ja perussatokasvit. Tämän jälkeen määrät punnittiin ja lähetettiin analysoitaviksi. Analyysi tuotti mielenkiintoisia tuloksia! Erityisesti D-arvossa oli selkeä ero, sillä juolavehnällä se oli 694 g/kg ka, kun samana päivänä varsinaisilla satokasveilla se oli vielä 748 g/kg ka. Lisäksi vaihtelua oli etenkin kuitu- ja sokeripitoisuuksissa.

Koe tullaan suorittamaan uudestaan ennen toista satoa, ja sen jälkeen julkaisemme aiheesta tarkemman raportin. Seurailkaahan nautahankkeiden facebookkia ja nettisivuja!

ATRIA
TUOTTAJAT

OK
ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luke
LUONNONVARAKESKUS

MTY Herrala/ NurmiCam

Herrala MTY:n tilalla Vimpelissä oleva NurmiCam on kuvannut kasvustoa nyt kaksi kuukautta. Kameran ottamista kuvista on tehty myös videot, jotka löydät nautahankkeiden facebook-sivuilta. Nurmisato korjattiin 14.6, ja sato oli kohtalaisen hyvä. Päivä ennen niittoa tehdyn karkean satotasomäärityksen avulla saimme keskimääräiseksi sadoksi 3500 kg ka/ha. Nyt nurmi on lähtenyt uudestaan kasvuun, ja kaipailee lähinnä vettä. Käyhän seurailemassa kehitystä joka perjantai ilmestyvistä videopätkistä 😊

Savon vasikka

Savon vasikan tämänvuotisessa pilotissa pureudutaan säilörehun säilönnälliseen laatuun. Vasikoille suunnatun säilörehun laatuvaatimukset ovat hyvin erilaisia verrattuna maitotilojen tai loppukasvattamoiden tavoitteisiin nähden. Vasikoiden säilörehulta haetaan huippusulavuutta ja erittäin korkeaa valkuaispitoisuutta, lukuina D-arvo 720-740 g/kg ka ja rv 160-180 g/kg ka ovat vasikoiden taloudellisen ja tehokkaan kasvatuksen säilörehun maalit. Moni voi ihmetellä joudutaanko näillä laatutavoitteilla tinkimään satotasosta ja vastaus on kyllä, mutta huippulaatuisella säilörehulla on mahdollisuus saavuttaa merkittävät säästöt ostorehukustannuksissa. Vasikoiden rehussa tärkeitä tekijöitä ovat myös miellyttävä suutuntuma ja korkea sokeripitoisuus, sillä näillä tekijöillä vasikoita rohkaistaan syömään mahdollisimman

ATRIA
TUOTTAJAT

OK
ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luke
LUONNONVARAKESKUS

paljon rehua. Kuiva-ainetavoitteena vasikan rehussa voidaan pitää noin 300 g/kg ka, sillä kuivemmat säilörehut herkästi täyttävät vasikan vatsan ja alentavat siten kokonaissyöntiä.

Savon vasikalla säilörehut on aiemmin säilötty biologisilla säilöntäaineilla. Biologinen säilöntä soveltuu hyvin paalirehuun, mutta vasikoiden ruokinnan näkökulmasta biologisesti säilötty rehu ei välttämättä vastaa täysin optimaalista tilannetta, sillä biologinen prosessi syö rehun sisältämät liukoiset sokerit ja vaatii ennemmin korkeaa kuiva-ainepitoisuutta maltillisesti esikuivatetun sijasta. Säilöheinän kosteuspitoisuutta vastaavissa rehuissa on suurin riski eri tyyppisille pilaantumisriskeille ja laadun menetyksille. Pilotoinnissa testataan rehun laadun säilymistä haposäilöttyinä verrattuna biologisesti säilöttyyn ja tarkkaillaan kokemuksia rehujen käyttäytymisestä vasikoiden ruokinnassa. Ensimmäinen korjuu tehtiin Savon vasikalla 16.6. ja D-arvo oli jo tuolloin ennättänyt livahtaa alle 700 g/kg ka. Lisäksi rehunteon aikaan oli kuluva vuoden kuumien ajanjakso meneillään ja rehu pääsi kuivumaan liaksi. Myöhemmin otettavista säilörehuanalyyseistä näemmä lopullisen laadun, mutta harkittavaksi tulee varmasti kokeen toistaminen jälkisatoihin.

Savon vasikan pilottikokeen valikoidun alueen paalit merkattiin huolellisesti, jotta ne voidaan myöhemmin ruokintavaiheessa tunnistaa tietyn pellon ja säilöntäaineen paaleiksi. Kaikista rehuista otettiin myös raaka-aineanalyysit lähtökohtaisen laadun selvittämiseksi.

Laidunnussimulaatio

Ruukin laidunnussimulaation toinen niitto suoritettiin kesä-heinäkuun vaihteessa. Simulaatiossa on tarkoitus vertailla eri niittokorkeuksien ja laidunnurmiseoksien vaikutusta laidunnurmen satotasoon ja laatuun. Kokeessa pyritään myös keräämään tietoa sängen jättökorkeuden vaikutuksesta jälkikasvun käynnistymiseen. Oletuksena on, että korkeammalla sängen jättökorkeudella saavutetaan kokonaisuudessaan parempi laidunsato, vaikka etenkin kevätsadosta tingitäänkin jättämällä peltoon enemmän kasvullista massaa. Kokeen tulokset tullaan julkaisemaan kasvukauden päätyttyä.

Eri koeruutujen välillä voidaan huomata selkeitä eroja.

Voidaan havaita, että oikeanpuoleinen ruutu vihertää paremmin.

AJANKOHTAISET TOIMENPITEET NURMILLE

Lannoitus toiselle sadolle

Toisen sadon lannoitukset on jo pääsääntöisesti levitetty ja hyvä niin. Lannoituksesta voi todeta yleisenä linjana, että kuivuudesta huolimatta mahdollisen nopea levitys korjuun jälkeen on oikea tavoite. Kuivuuden myötä ravinteet kulkeutuvat kasveihin heikosti ja tästä syystä maassa saattaa olla jäännösravinteita ensimmäisestä lannoituksesta. Ripeä lannoittaminen heti korjuun jälkeen takaa sen, että ravinteet ovat heti tarjolla kasveille, kun kasvulle otollinen ajankohta lopulta koittaa ja toisaalta myös välttyään ajaleimasta pellolla silloin, kun nurmen jälkikasvu on jo käynnistynyt. Lietelannoitusta voi olla viisasta tarkastella kriittisesti, sillä lietteen sisältämät ravinteet ovat usein hitaammin kasveille käyttökelpoisessa muodossa verrattuna teollisiin

ATRIA
TUOTTAJAT

OK
ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luke
LUONNONVARAKESKUS

lannoitteisiin, jolloin etenkin kuivissa olosuhteissa kasvit voivat kärsiä ravinnepuutoksista suhteessa vielä enemmän silloin, kun suuri osuus ravinteista on lietteen kautta tarjolla. Nyt alkaneet sateet toki liuottavat lietteen ravinteita tehokkaasti, mutta varmasti osa lietteen ravinteista saadaan vasta jälkivaikutuksen kautta hyödynnettäviksi.

Lietteen levityksessä kannattaa myös huomioida levitystapa ajankohdasta riippumatta. Se, että levitetäänkö liete sijoittavalla kalustolla ei automaattisesti tarkoita, että liete olisi varsinaisesti sijoitettua. Oheisessa kuvassa on veitsimultaimella sijoitettua lietettä ja työn lopputulos muistuttaa enemmän lietteen pintalevitystä. Lietteen sisältämästä tyydestä voidaan hukata reilusti yli puolet ilmaan pinta-levitystilanteissa ja myös sijoittamalla, mikäli levitys ei käytännössä vastaa sijoittamista. Tämä yhdistettynä kuivaan ja kuumaan ajanjaksoon voi aiheuttaa melkoisia ongelmia kasvinravitsemuksen näkökulmasta, vaikka paperilla kaikki näyttäisikin olevan kunnossa. Yksi kunnan lietteen sijoituskäsittely/kasvukausi lienee nurmen sadon ja laadun näkökulmasta tavoitteellinen tilanne, johon karjatilojen kannattaisi pyrkiä. Useampi kunnan sijoituskäsittely voi harventaa kasvustoja. Levitys toiselle sadolle on useimmiten ajankohdallisesti hyvä, sillä maa on usein tarpeeksi kuivaa ja kantavaa koneita ajatellen.

Kokoviljasäilörehut

Ensimmäisten kokoviljasäilörehujen korjuu alkaa olla ajankohtaista jo nyt. Oikea korjuuajankohta määräytyy tavoiteltavan laadun mukaan, mutta nyrkkisääntönä voidaan todeta, että kun viljat alkavat kellertää, on jo liian myöhäistä. D-arvoltaan noin 680 g/kg ka tasoisia kokoviljasäilörehuja saadaan, kun tähkä tai röyhy on juuri tullut tupesta ulos ja vilja kukkii. Täyttyneitä jyviä ei kannata tavoitella kasvustoihin, mikäli kohtuullisesta sulavuudesta ja maittavuudesta halutaan pitää kiinni. Kannattaa myös huomata, että korjuun yhteydessä jyvät varisevat maahan herkästi, joten tästäkään näkökulmasta korjuuta ei kannata viivyttää liikaa. Herneiden tai muiden valkuaiskasvien läsnäolo kasvustossa tuo sulavuutta ja maittavuutta kokoviljasäilörehuihin. Korjuussa kannattaa kiinnittää huomio sivuversojen tähkän sijaintiin. Jos haluaa välttää viljan jälkiversonnan jälkisatoon, kannattaa odottaa sivuversojen tähkien nousevan riittävän korkealle, jotta ne saa korjattua pellolta pois.

Laidunkierrot ja parkkilohkot - mittaa, havainnoi, puhdistusniitä ja haraa

Kesäkuun aikana eläimet saatiin laitumille, ja usealla tilalla on ensimmäinen laidunnuskierros saatu läpikäytyä. Kuivuus on haitannut laidunnurmen uutta kasvuunlähtöä, jonka vuoksi etenkin parkkilohkojen merkitys tällaisena kuivana kesänä korostuu entisestään. Parkkilohko on sellainen joutomaa-alue tai esimerkiksi lohko, joka tullaan syksyllä kyntämään. Parkkilohkolla eläimiä voi ruokkia ja seisottaa tarvittava aika ilman, että varsinaiset laitumet kärsivät tallauksesta ja ylilaidunnuksesta. Laidunkierroksen suunnitteluun ja päivittämiseen kesän aikana kannattaa käyttää A-Tuottajien nettisivulta löytyvää laidunnussuunnittelutyökalua. Kirjeen lopusta löydät myös suoran linkin 😊

Yli- ja alilaidunnuksen määrittelemisen avuksi on A-Kaupalta saatavissa laiduntikku, joka sisältää myös muuta hyödyllistä tietoa laiduntamisesta. Toki yli- ja alilaidunnukseen arviointiin sopii hyvin tavallinen rullamittakin. Osalla tiloista on varmasti tilanne, jossa laitumia on vielä

syöttämättä, mutta ne ovat ehtineet venähtää jo huimaan mittaan. Tällöin voi olla järkevää korjata nurmi säilörehuksi, sillä pitkässä kasvustossa eläimet aiheuttavat helposti enemmän tallaustappioita kuin syövät (=alilaidunnus). Lisäksi kannattaa muistaa puhdistusniittää laitumet kierron jälkeen, jotta uusi kasvusto lähtee tasaisesti kasvamaan. Lantakasojen haraus syöttökierroksen päätteeksi lannoittaa jälkikasvua ja ehkäisee nurmien aukkoontumista ja eläinten valikoivaa syöntiä tulevilla syöttökierroksilla.

**ATRIA
TUOTTAJAT**

OK
ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Pitkäksi venähtänyt laidunnurmi kannattaa suosiolla kerätä säilörehuksi.

TAPAHTUMAT

Maaningan Luke järjestää 19.8.2020 klo. 10:00-13:00 etätutkimuspäivän, jossa käydään läpi uusimpia tutkimustuloksia nautakarjatalouden ilmasto- ja vesistövaikutuksista, ilmastonmuutokseen sopeutumisesta sekä nautojen ruokinnasta ja hyvinvoinnista. Kyseiseen päivään voit tutustua tarkemmin oheisen linkin kautta, josta löydät myös ilmoittautumislinkin.
https://www.lyyti.fi/p/Nurmi_ja_nauta_tutkimuspaiva_7456

Pohjois-Karjalan Värtsilässä järjestetään nurmipäivät 21.7.2020 ja tilaisuus kestää 11:00-14:00. Nurmipäivillä käydään muun muassa peltokierroksella sekä keskustellaan kasvustoista. Kierroksen päätteeksi Värtsilän kylätalolla on kahvitarjoilu. Illalla klo. 19:00 alkaen kylätalolla pidetään rennompaa kokoontumishetkiä, jonka yhteydessä on mahdollisuus saunaan sekä grillata Atrian tarjoamia tuotteita. Ilmoittautumiset soittamalla tai tekstiviestillä numeroon +358 40 548 4461/ Laura Turunen, Atria.

**ATRIA
TUOTTAJAT**

OK
ÖSTERBOTTENS KÖTT
POHJANMAAN LIHA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luke
LUONNONVARAKESKUS

LINKKEJÄ

Laidunnussuunnittelutyökalu

https://www.lyyti.fi/reg/Laidunnussuunnittelutyokalu_7399

Säilörehun säilöntäopas

<https://www.atriatuottajat.fi/hankkeet/nurminauta--tuottava-nautatilan-nurmi/sailorehun-sailontaopas/>

NurmiRadio -podcastit

<https://soundcloud.com/marko-jokinen-305965969>

Seuraa meitä myös facebookissa!

@atrianautahankkeet

YHTEYSTIEDOT

Essi Tahvola

046 921 5544

essi.tahvola@atria.com

Maiju Pajula

0505982615

maiju.pajula@atria.com

Jaakko Ilkka

0505986105

jaakko.ilkka@atria.com